

Beredskapsminnen från fält under krigsåren 1939 - 1945.

På frågan var du bodde och hur gammal du var vid krigsutbrottet, är svaret att jag bodde på föräldragården och var detta år 24 år. Gjorde "rekryten" 1936 gjorde militärmöte 1938,1939. Inkallad i tjänstgöring varje år till krigets slut år 1945, dessutom senare mötesinkallelser.

Jag minns tydligt när kriget utbrutit. Fick reda på det dels genom klockringning dels genom att jag mötte Neta Pålsson - klädd i schalet och förkläde som när jag kom körande med hästarna på vägen hem till middag - gamla Neta P. stannade mig och sa att "nu har krig utbrutit". Hon stod och torkade tårarna i ansiktet med förklädet. Det glömmer jag aldrig. Detta krig som kostade 17 milj. ryssars liv, och lika många milj. i övriga Europa. Detta krigsutbrott skedde den 1:e september 1939, då tyska trupper rycker in i Polen.

På frågan: "Hur var din reaktion inför krigsutbrottet?".

På militärtjänstmötet 1939 blev vi inryckta upplysta av officerarna om att det kunde tänkas att tyskarna påbörjade och förberedde krig.

På frågan "Blev du eller någon i din familj inkallad till militärtjänst?". Vi var 4 bröder, som var inkallade samtidigt vissa år system Brita deltog i Lottornas utspisning av Hemvärnare.

Den 9 april 1940, ockuperas Danmark och Norge av tyskarna.

Den 10 april när mobilisering införts i Sverige fick jag mottaga telegram, att inom två timmar inställa mig i Klippan. Det blev att ta första tåget från Hasslarps Järnvägsstation till Klippan.

Alla militärpersedlar var iordningsställda i förväg i ett stort paket, dessa packningar kastades till oss om inte storlekarna passade, så fick vi byta oss emellan allt gick i rasande fart. Väl omklädda, kom löjtnanten springande, med ordern "uppsittning i militärbilarna och ilmarsch till Hälsingborg".

Vi gjorde halt vid före detta mejeriet vid Ringstorp. Därefter språngmarsch via Ringstorps bakgator, ner till Parapeten i Hamnen. När vi anlände dit, stod det endast tre stycken Hemvärnare, med en kulspruta. När vi såg mot Danmark, var det anblicken av tre stora pansarfartyg, ankrade midsunds, de verkade väldigt nära, på grund av sin storlek.

Vi tillhörde 2:a Kavalleribilbataljonen, 600 - 700 man. Bataljonschefen Peyron, gav order till lastbilschaufförerna att så snabbt som möjligt hämta ut ammunition från Berga Kasern. Ammunitionslådorna placerades ut med 10 m. avstånd. Kl. 9 på kvällen kom löjtnant Åbjörnsson springande, med ordern, att 4 m. mellan varje man, att ingen fick lämna sin plats, att det kunde väntas att tyskarna gjorde anfall i kjedjebåtar.

Det var en väldigt mörk natt. Vid 1 tiden på natten rasslade det till, då kröp en person över muren på Parapeten. Den som stod närmast ryckte upp geväret och höll på att skjuta när vi andra ropade att han skulle tillfångatagas

- tyskarna fick inte veta att vi voro utplacerade där om skott skjutits hade vi röjt oss. Denne person kom i förhör och kunde visa papper på, att han hade arbete i Helsingborg. Han hade rott i eka förbi de tyska pansarbåtarna.

I gryningen mellan kl. 3-4 på morgonen, kom det tretton jaktplan, snett väster från över sundet, mot oss. Alla som stod på vakt skrek, att nu anfaller tyskarna "men det var svenska jaktplan som kom ", efter en halvtimme kom ett stort bombplan flygande rop höjdes att nu kommer tyska bombare - som tur var, det var svenskt, efteråt upplystes vi om att detta svenska bombplan, flög från Göteborg, via Ystad mot Simrishamn och patrullerade. Kl. 7 på morgonen blev vi avlösta av Artilleriet från Kristianstad. Detta artilleri utplacerades uppe på höjden Pålsjö - mot Kärnan.

Efter denna oförglömliga spännande natt fingo vi sova ut i skollokaler på golvet. Somliga tömde medhavda spritflaskor "i botten," med motiveringen "att i morgon lever vi inte ". En del blev redlösa, fick bäras in i bilarna. Efter tre timmars vila i skolan, kom order att vi skulle ut i sydhamnen och gräva skytteställningar det skulle grävas lika djupt, som vår längd.

Det blev ett oerhört jobb att gräva ner sig, hela sydhamnen är utfylld av sten och järnskrot .

När vi var färdiga med ståvärnen, kom order att vi skulle placeras i Skåne-Ask. Vi låg i loglängor - det blev sömnlösa nätter av den anledningen, att det uttogs hästar och vagnar, dessa fordon förflyttades om nätterna. Under tio dagar höll vi vakt i Skåne- Ask. Alla bilister som kom, måste stanna och uppge sitt namn och adress, orsaken var att spioner kunde finnas.

Om bilisterna ej stannade var ordern att kasta handgranat eller skjuta skarpt. En dag när en vakt patrullerade, tappade han handgranaten och tre fingrar sprängdes bort. Efter denna olycka upphörde utrustning med handgranat.

Vid denna tidpunkt råkade tyskarna bomba en järnvägsstation i norra Värmland.

Nu kom ny order, 2: a Kavalleribilbataljonen, som vi tillhörde, utgjorde stötbataljon, vi skulle vara framme och ta första stöten med fienden.

Nu blev det ilmarsch vi hamnade i Ljungby samhälle, mitt i natten. På grund av högsta beredskap, fingo vi ej slå upp tält. Officerare besökte villor och hus och gav order om att de skulle upplåta en del rum åt oss så att vi kunde sova några timmar. Order gavs att vi skulle slå spikar i de finaste tapetväggar, och hänga gevären där, sen låg vi som packade sillar på golvet, med uniform och

kängor på. Inom tio minuter skulle vi vara marschfärdiga. Dagen därpå hamnade vi framåt natten i Värmland och slutligen i Dalsland och placerades i Laxhyttan och Grythyttan.

På vägen genom Värmland, såg vi ett kompani Norrmän som flytt in till Sverige. Där stod de i sina gröna uniformer på en skolgård. Efter en månads tid i Dalsland, placerades vår bataljon i Närke, i Pålsboda och omkringliggande samhälle, var på denna plats hela sommaren 1940. På höstsidan placerades bataljonen i Södermanland och avrusta sedermera i Klippan i oktober månad.

Vintern 1940 var mycket sträng kyla, alla fartyg låg infrusna i bl. a. Öresund. Alla vattenledningar tillfrös i jorden och i byggnader, detta orsakade mycket extra arbete för att skaffa fram vatten. De flesta fingo hissa upp vatten från brunnarna eller hämta vatten i bäckar och åar.

1941 blev det en mild vinter.

1942 blev det en väldigt kall och sträng vinter, i Skåne inträffade underkylt regn på vintern, med påföljd att alla telefonledningar blev tjocka som rep av den ökande tyngden på ledningar, väldigt stort antal telefonstolpar bröts ner sammanledes för elektriska ledningar. Orsakade stora problem. Markerna voro belagda med ett istäcke, så att jordbrukarna åkte över planerna, fågelvägen med mjölkkanorna på sparkstötting till mejeriet.

Alla fartyg voro infrusna i Öresund. Det gick bra att promenera eller åka sparkstötting till Danmark.

Under vintern 1942 kom det ut rykte att Tyskland tänkte landsätta flygtrupper på svenska insjöar.

En dag i februari 1942 kom ny inkallelseorder till militärtjänst. Kl. 24 :00 startade 2 : a kavalleribilbataljonen från Klippan mitt i natten. Det var 15-16 minusgrader vid starten. Vid framkomsten till Bolmen i Småland var det minus 30 grader. Under flera veckors tid låg temperaturen mellan 28-32 minusgrader. Vi blev förbjudna att tvätta oss i ansiktet, det orsakade köldskador.

Det var närmare en halv meter snö, vi fick order att skotta snö där tältet skulle resas - därefter blev det att hugga grankvistar att lägga in i tältet, samt träull ovanpå. Så elda vi i finska eldröret. Hela tältet gnistra invändigt. För att överleva i tältet måste vi ligga fullt påklädda med uniform gråkappa päls och pälsmössa.

Vi hade 20 minuters skidväg till posthållet ute vid sjön Bolmen. Post stället utgjordes av en stor sten med 15 m. omkrets. Varje posts pass bestod av 2 tim. och 2 vakter samtidigt. För att hålla kroppstemperaturen uppe och för att inte

förfrysas fötterna, måste vi gång på gång springa runt denna stora sten under 2 tim. pass.

Efter 2 tim. avlöstes vi, då skulle vi åka tillbaka på sjön i mörkret, cykellampor var förbjudet. Det blåste ständigt på sjön, och yrsnön sopade igen spåren efter föregående vakter. Denna 20 minuters skidåkning på sjön i nattens mörker, orsakade att det många gånger blev svårt att finna hem till tältet. Då var kängorna så stelfrusna att vi måste hjälpa varandra att få dem av fötterna. De stackars kockarna förberedde på kvällen, genom att fylla kanten med vatten, så var den bottenfrusen på morgonen. Brödsvisor skars upp på kvällen, dessa brödsvisor gnistra och var hårda som brädbitar - samma med den lilla smörbiten och ostbiten. Det blev att lägga allt i plåtburken bland surrogatkaffe. Vi hade ej några vattentoaletter. Nej det blev is toaletter. Ca 1 m. över snön med snö under, spika vi trädgrenar mellan träden. Sedan satt vi och njöt som hornugglor på isiga grenar. Officerarna använde pottor inomhus i husen på grund av kylan.

Sjukdomar uppkom av det iskalla levernet, bl. a. lunginflammationer, bölder i sitsen, hemorrojder, blåskatarrer m. m.

När vinterparadiset i Bolmen i Småland var över, kom det ny order att Bataljonen skulle förflyttas till Varberg. Vi utspisades i valven på Varbergs fästning. Vi skulle gå vakt på Getterön. Det var under april månad.

Det fanns stort antal av olika sjöfåglar, bl. a. havstrutar, strandskator och ejdrar. Det egendomliga var att vi kunde klappa och kela med ejderhonorna när de låga och ruvade i sina bo utan att gå ifrån boet. Samma dag ungarna kläcktes, försvann de ut i sjön.

När vi besökte Varbergs Järnvägsstation och stod på perrongen, passerade ofta tyska tåg, fullastade med tyska soldater, på väg till Norge. Det kändes egendomligt, att ha dem så nära inpå. Framåt hösten avrusta bataljonen. Jag var inkallad varje år under kriget.

Vid en militärmanöver i Klippan - Vedby trakten, satt kapten Colliander som förare av en jeepbil, som passagerare satt ryttmästare Hallberg. Jeepen välte och ryttmästaren dödades. De var svågrar. Samma dag inträffade en olycka med motorcykel. När en tvär kurva passerades, välte motorcykeln i diket, föraren dog efter tre dagar.

Vid en manöver i trakten av Ravlundafältet i Skåne gjorde en pansarbilskolonn halt, med motorerna i gång. Två soldater stod och diskuterade mellan fordonen. Av någon anledning, hoppade den ene pansarbilen i växel och en av soldaterna klämdes ihjäl.

Vid inkallelse till cykel förband, upplevde vi många strapatser. Ibland var det regnväder en hel vecka, ständigt genomblöta. Vid biltransport på vägarna fingo vi hålla i ett långt rep, tolv fjorton man på ömse sidor om repet. Det var väldigt påfrestande att med full packning på cykel och geväret på ryggen med en hand i repet och styra cykel med en hand. Vi färdades med trettio - fyrtio km i hastighet.

Många olyckssituationer uppkom, bl. a. i nedförsbackar, om de första i repet närmast bilen bromsade för hårt, så hamnade hela gruppen i en enda röra. Uppför backe blev det kramp i armarna om chaufförerna körde med hög hastighet i svängarna uppstod väldigt hög hastighet i slutändan på repet då hamnade vi i diket direkt i en salig röra. Inne i skogarna fingo vi cykla på dåliga skogsvägar och ko stigar och bära cyklarna över stengärde. Under den sista manövern fingo vi gräva ner oss i ståvärns ställningar. Bl. a. göra en utgrävning att placera tvättfat eller spann för vatten. Det hela gick ut på att en atombomb fälldes – då skulle vi skydda oss mot stötverkan och strålnings och värmeverkan och beröringen av bombens innehåll. Vi skulle tvätta oss snarast i sådan situation. På hösten i oktober avtackades hela kavalleribilbataljonen av major Peyron på Klippans torg, och vi blev hempermitterade efter många strapatser och händelser.

Strövelstorp i febr. 1991.

Gunnar Perninger.